

Kohde	Toimenpiteet	Muuta (esim. lyhyet perustelut, muut keskeiset vaikutukset)	Ajoitus	Vaikutus julkisen talouteen, yht. milj. euroa					Vaikutus valtion, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta kuntiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta hyvinvointialueisiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta sota-rahastoihin, milj. euroa					
				2025	2026	2027	2028	Pitkän aikavälin vaikutus	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028		
Osakehankinnat (23.10.88)	Osakehankintoihin varatun määrärahan tason laskeminen	Lasketaan valtioneuvoston kanslian osakehankintoihin ja muihin omistajaohjauksen menoihin varatun 5,7 milj. euron määrärahan tasoa.	2025	2	2	2	2	2	2	2	2	2														
Talonrakennukset (24.01.74)	Ulkoasiainhallinnon toimitilat	Lasketaan ulkoasiainhallinnon toimitilojen ja vuokrattujen rakennus- ja korjaushankkeiden volyyymiä.	2025	2	2	2	2	2	2	2	2	2														
Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)	Aikaistetaan hallitusohjelmassa päätettyjä säästöjä	Hallitusohjelmassa päätettyjen säästöjen aikaistaminen vuosille 2025 ja 2026.	2025-2026	45	30	0	0	0	45	30	0	0														
Varsinainen kehitysyhteistyö (24.30.66)	Lasketaan momentin määrärahan tasoa	Momentin tasoa vähennetään 60 milj. euroa, josta uudelleen kohdennetaan 10 milj. euroa kansalaisjärjestöjen kautta kanavoitettavaan kehitysyhteistyöhön.	2025	50	50	50	50	50	50	50	50	50														
Finnfundin pääomittaminen (24.30.88)	Finnfundin pääomitus	Pääomituksiin on varattu vuosittain 10 milj. euroa, jonka taso puolitetaan.	2025	5	5	5	5	5	5	5	5	5														
Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (26.01.21)	Lakkautetaan sisäministeriön hallinnonalan kehittämismomentti	Hallinnonalan kehittäminen rahoitetaan jatkossa toimintamomenteilta sekä muilta mahdollisilta momenteilta.	2025	0,24	0,21	0,07	0,07	0,07	0,24	0	0,07	0,07														
Maastapoistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (26.10.20)	Lasketaan määrärahan taso lähemmäksi viime vuosien käytön tasoa	Momentin käyttö on ollut budjetoitua vähäisempää.	2025	2	2	2	2	2	2	2	2	2														
Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (27.01.21)	Lakkautetaan puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha	Hallinnonalan tuottavuuden edistämishankkeet rahoitetaan jatkossa toimintamomenteilta.	2025	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	2,85	3	2,85	2,85														
Julkisen hallinnon ICT-ohjaus ja kehittäminen (28.70.01)	Rahoituksen perustason puolittaminen	Puolitetaan keskitetyn ICT:n ohjaukseen ja kehittämiseen varatun määrärahan taso.	2025	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	1,6	2	1,6	1,6														
Tuottavuuden edistäminen (28.70.20)	Lasketaan tuottavuusrahan tasoa	Lasketaan valtiohallinnon keskitetyn tuottavuusmäärärahan tasoa.	2025	5	5	5	5	5	5	5	5	5														
Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (28.89.31)	Kevennetään iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan henkilöstömitoitusta	Säädetään iäkkäiden ympärivuorokautisen hoivan vähimmäishenkilöstömitoitukseksi 0,6 nykyisen 0,65 sijaan. Vuoden 2028 alusta voimaantulevaksi tarkoitusta 0,7 vähimmäismitoituksesta luovutaan. Jatketaan hallitusohjelman mukaisesti hoivatyötä helpottavan ja potilasturvallisuutta lisäävän teknologian, kuten älylattioiden tai -rannekkeiden, inhimillinen hyödyntämisen mahdollistamista henkilöstöllä mitoituksen laskennassa.	HE syksy 2024	45	45	45	119	119	45	45	45	119														
Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (28.89.31 sekä 33.01.06 ja 33.60.35)	Palautetaan hoitotakuulainsäädäntö vuoden 2022 mukaiseen tilaan	Kumotaan edellisen hallituksen tekemät tiukennukset hoitotakuuseen. Käytännössä perusterveydenhuollon hoitotakuu muuttuisi 14 vuorokaudesta 3 kuukauteen ja suun terveydenhuollon hoitotakuu 4 kuukaudesta 6 kuukauteen. Lisäksi ostopalveluvelvoite poistetaan.	HE syksy 2024	132	132	132	132	132	132	132	132	132														
Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (28.89.31)	Vammaispalvelulain uudistaminen valmisteilla olevan hallituksen esityksen mukaisesti	Hallitusohjelman mukaisen vammaispalvelulain uudistustyön yhteydessä vaikutusarviot uuden lain kustannusvaikutuksista ovat tarkentuneet alaspäin. Arvion tarkentuminen ei tarkoita palveluiden supistamista.	HE syksy 2024	70	65	60	65	65	70	65	60	65														

Kohde	Toimenpiteet	Muuta (esim. lyhyet perustelut, muut keskeiset vaikutukset)	Ajoitus	Vaikutus julkisen talouteen, yht. milj. euroa					Vaikutus valtion, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta kuntiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta hyvinvointialueisiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta sota-rahastoihin, milj. euroa						
				2025	2026	2027	2028	Pitkän aikavälin vaikutus	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028			
Ammatillinen koulutus (29.20.30)	Ammatillisen koulutuksen rahoituksen vähentäminen	Opetus- ja kulttuuriministeriö varmistaa ohjauksella, että vähennys kohdistetaan erityisesti aikuisille, jo toisen asteen ammatillisen perustutkinnon tai korkeamman asteen tutkinnon suorittaneille kohdentuvaan ammatti- ja erikoisammattitutkintojen koulutukseen sekä ammatilliseen peruskoulutukseen. Rahoituksen ja opiskelijapaikkojen vähennyksiä ei kohdenneta perusopetuksen päättävien nuorten tai vailla ammatillista perustutkintoa olevien koulutukseen.	2025	100	100	100	100	100	42,6	43	42,6	42,6	57,4	57,4	57,4	57,4											
Koulumatkatuki (29.70.59)	Koulumatkatuki	Koulumatkatukioikeus rajataan vain maksuttoman koulutuksen opiskelijoille.	2025	4	8	8	8	8	4	8	8	8															
Eräät käyttöoikeuskorvaukset (29.80.41.)	Lasketaan yksityisen kopioinnin taso vastaamaan paremmin nykytarvetta	Vuoteen 2015 verrattuna yksityistä kopiointia tekevien määrä on puolittunut. Puolitetaan talousarvioon varattu määrärahan taso.	2025	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	5,5	6	5,5	5,5															
Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionavustukset (useita momenteja)	Aikaistetaan hallitusohjelmassa päätettyjä säästöjä	Hallitusohjelmassa päätettyjen säästöjen aikaistaminen vuosille 2025 ja 2026.	2025-2026	25	75	0	0	0	25	75	0	0															
Väyläverkon kehittäminen (31.10.77)	Aikaistetaan hallitusohjelmassa päätetty säästötaso	Hallitusohjelmassa päätetyn vuoden 2026 säästötasoa aikaistaminen vuodelle 2025.	2025	30	0	0	0	0	30	0	0	0															
Väyläverkon kehittäminen (31.10.77)	Lasketaan nimeämättömiin hankkeisiin käytettävissä olevaa varausta	Perusväylänpidon rahoituksen riittävyyden varmistaminen.	2026	0	50	55	55	55	0	50	55	55															
Väylämaksut (11.19.06)	Vähennetään yritystukia	Palautetaan väylämaksut täysimääräisiksi. Väylämaksut on puolitetu rikkidirektiivistä johtuen.	2025	36	36	36	36	36	36	36	36	36															
Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (32.01.05)	Vähennetään Business Finlandin matkailun edistämisen rahoitusta	Matkailun edistämisen rahoituksen tasoa lasketaan 2 milj. eurolla nykyisestä 9,8 milj. euron tasosta.	2025	2	2	2	2	2	2	2	2	2															
Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (32.01.07)	EU:n yhtenäispatentin käyttöönottoon liittyvän määräaikaisen kompensaaion lopettaminen	PRH:n tulojen lasku on määräaikainen ja uuteen tilanteeseen on sopeuduttu muutaman vuoden kuluessa.	2027	0	0	2,7	2,7	2,7	0	0	2,7	2,7															
Siviilipalvelus (32.01.20)	Vähennetään Siviilipalveluskeskuksen toiminnan rahoitusta	Toiminnan tuottavuuden parantaminen.	2025	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	1	0,5	0,5															
Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (32.20.40)	Vähennetään yritystukia	Avustusvaltuuden tason lasku 20 milj. euroa/v. kohdennetaan momentilla muuhun kuin T&K-rahoitukseen.	2025	10	18,1	19,1	19,9	20	10	18	19	20															
Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (32.30.41)	Työkanava Oy:n valtionavustus	Lakkautetaan Työkanava Oy:n rahoitus. Kohdennetaan hankkeesta vapautuva RRF-rahoitus (EU) vaikuttavampiin työllistymistä edistäviin toimiin.	2025	5	5	5	5	5	5	5	5	5															
Alueellinen kuljetustuki (32.30.44)	Vähennetään yritystukia	Alueellisen kuljetustuen tasoa lasketaan 1 milj. eurolla/v. nykyisestä 6,3 milj. euron tasosta.	2025	1	1	1	1	1	1	1	1	1															
Kotoutumiskorvaukset (32.50.30)	Kotoutumiskoulutus	Alennetaan kotoutumiskoulutuksen korvausta vastaamaan laskeneita kustannuksia.	2025	8,4	6,1	3,5	3,6	3,6	8,4	6	3,5	3,6															
Kotoutumiskorvaukset (32.50.30)	Laskennallisen kuntakorvauksen alentaminen	Laskennallisen kuntakorvauksen alentaminen 100 euroa/v., 18 vuotta täyttäneet.	2027	0	0	1,8	0,9	0,9	0	0	1,8	0,9															
Kotoutumiskorvaukset (32.50.30)	Lyhennetään toimeentulotuesta aiheutuneiden kustannusten korvausajaa	Korvausajan lyhentäminen 3 vuodesta 1 vuoteen.	2025	58	52	30	16	16	58	52	30	16															

Kohde	Toimenpiteet	Muuta (esim. lyhyet perustelut, muut keskeiset vaikutukset)	Ajoitus	Vaikutus julkisen talouteen, yht. milj. euroa					Vaikutus valtion, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta kuntiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta hyvinvointialueisiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta sotu-rahastoihin, milj. euroa								
				2025	2026	2027	2028	Pitkän aikavälin vaikutus	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028					
Elatustuki (33.10.50)	Uudistetaan elatustukijärjestelmä	Uudistetaan järjestelmä siten, että elatustuen tasoa tarkistettaisiin säännöllisin väliajoin vanhempien tulotietojen perusteella siten, että kasvaneet tulot huomioidaan elatustuen suuruudessa. Arvioidaan elatustukijärjestelmän toimivuus laajemmin.	2025	1	3	5	8	12	1	3	5	8																	
Yleinen asumistuki (33.10.54)	Palautetaan opiskelijoiden asumislisä ja poistetaan opiskelijat yleisen asumistuen piiristä	Opiskelijat siirrettiin opintotuen asumislisältä yleisen asumistuen piiriin v. 2017. Palautetaan asumislisä, joka jatkossa olisi arviolta 260 €/kk, joka tuottaa yhteensä 57 milj. euron pysyvän säästövaikutuksen nykytilaan verrattuna. Tällä hetkellä (yleiseen asumistukeen tehtyjen muutosten jälkeen) yksin asuvien opintorahan saajien keskimääräinen asumistuki on noin 273 e/kk.	8/2025	19	42	49	57	57	19	42	49	57																	
Työttömyysturva (33.20.50 ja 52)	Luovutaan aktiivijajan korotusosista	Hallitusohjelmassa päätetyn toimenpiteen vaikutusarvion täsmentyminen. Alennetaan työttömyysetuuksia (työmarkkinatuki, peruspäiväraha, ansiöpäiväraha) työllisyyttä edistäviin palveluihin osallistumisen ajalta. (Luvuissa on huomioitu muutoksen vaikutus myös verotuloihin ja muihin etuuksiin). Toimenpiteen vaikutukset rahastotalouteen kanavoidaan valtiontalouteen.	Voimaan 1.1.2025	24,2	24,2	24,2	24,2	24,2	27	27	28,6	28,6	-2,8	-2,8	-4,4	-4,4													
Työttömyysturva (33.20.52)	Kiristetään työmarkkinatuen tarveharkintaa	Tarveharkintaa kiristetään vanhempien tulojen osalta henkilön asuessa vanhempiensa kanssa, esimerkiksi laskemalla täysimääräistä vähennystä 50 %:sta 35%:iin.	Voimaan 1.1.2025	3	3	3	3	3	2,6	3	2,7	2,7	0,4	0,4	0,3	0,3													
Lääkekorvaukset (33.30.60)	Lääkkeiden sairausvakuutuskorvauksen kalenterivuotuista alkuomavastuuta korotetaan 50 eurosta 70 euroon ja lisäksi omavastuun määrä sidotaan kansaneläkeindeksiin	Sairausvakuutuskorvauksen vuotuinen alkuomavastuu on ollut 50 euroa vuodesta 2015 lähtien. Vuoden 2025 alusta alkuomavastuu nostetaan 70 euroon ja omavastuun määrä sidotaan indeksiin. Lisäksi hallitusohjelman mukaisesti mahdollistetaan lääkekorvausten vuosiomavastuun eli ns. lääkekaton jakaminen osiin julkisen talouden näkökulmasta kustannusneutraalilla uudistuksella, esimerkiksi neljännesvuosittaisella tai muulla tavalla jaksotetulla vuosiomavastuulla. Toimenpiteen vaikutukset rahastotalouteen kanavoidaan valtiontalouteen.	2025	22	23	24	25	25	22	23	24	25																	
Sairauspäivärahat (33.30.60)	Sairauspäivärahajärjestelmän uudistaminen	Uudistetaan sairauspäivärahajärjestelmä siten, että muutetaan vuoden 2025 alusta laskentaperusteita. Painotetaan toimenpiteitä ylempiin tuloluokkiin. Toimenpiteen vaikutukset rahastotalouteen kanavoidaan valtiontalouteen.	2025	60	60	60	60	60	60	60	60	60																	

Kohde	Toimenpiteet	Muuta (esim. lyhyet perustelut, muut keskeiset vaikutukset)	Ajoitus	Vaikutus julkisen talouteen, yht. milj. euroa					Vaikutus valtion, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta kuntiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta hyvinvointialueisiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta sotu-rahastoihin, milj. euroa			
				2025	2026	2027	2028	Pitkän aikavälin vaikutus	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028
Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (33.30.60) ja Apteekkivero (11.04.03)	Lääkekorvaukset ja apteekkitalous	Viitehintajärjestelmän muutetaan mm. siten, että järjestelmässä olevien lääkkeiden lääkekorvaukset ja lääketaksa määritellään edullisimman valmisteen hinnan perusteella. Toimenpiteen vaikutukset rahastotalouteen kanavoidaan valtionalouteen.	2025	30	30	30	30	30	30	30	30	30												
Kansaneläkemenot (33.40.60)	Ulkomaille maksettavat kansaneläkkeet	Lopetetaan ulkomaille maksettavien kansaneläkeläin mukaisten etuuskien maksaminen EU:n oikeuskäytäntöiden mukaisesti.	2025	38	38	38	38	38		38	38	38												
Kansaneläke ja kuntoutusraha (33.40.60)	Nostetaan kansaneläkkeen ja kuntoutusrahan ikäraja 16 vuodesta 18 vuoteen	Hallitusohjelman mukaisesti hallitus poistaa oppivelvollisuuden pidennyksestä johtuvat päällekkäisyydet ammatillisen kuntoutuksen etuuksissa. Samalla tehdään tarvittavat ikärajamuutokset vammaisetuslainsäädäntöön. (Muutos kasvattaa lapsilisä-, toimeentulotuki- ja asumistukimenoja ja niiden muutokset ovat luvuissa mukana). Huomioidaan vammaispalvelulain uudistuksen yhteydessä. Turvataan nuorten palvelut uudistuksen yhteydessä. Toimenpiteen vaikutukset rahastotalouteen kanavoidaan valtionalouteen.	2025	5,5	31	45,8	45,8	45,8	5,5	31	45,8	45,8												
Valtion osuus kansaneläkeläistä ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (33.40.60)	Eläkkeensaajien asumistuki	Muutoksen säästövaikutus kohdistetaan varakkaimpiin eläkkeensaajien asumistukea saaviin. Eläkkeensaajien asumistuen muuttaminen siten, että pysyvä säästö asumistukimenossa on vuositasolla 25 m€. Säästövaikutus voimaantulovuonna arvioitu noin puoleksi pysyvästä vaikutuksesta.	2025	12	25	25	25	25	12	25	25	25												
Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (33.60.63)	Sosiaalialan osaamiskeskukset	Vähennetään osaamiskeskusten määrä 5-6. Säilytetään ruotsinkielinen osaamiskeskus.	2025	1	1	1	1	1	1	1	1	1												
Terveiden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämisen avustukset (33.90.50)	Aikaistetaan hallitusohjelmassa päätettyjä säästöjä	Hallitusohjelmassa päätettyjen säästöjen aikaistaminen vuosille 2025 ja 2026.	2025-2026	25	50	0	0	0	25	50	0	0												
Siirto Valtion asunTORAHASTOON (35.20.60)	Alennetaan erityisryhmien investointiavustusten tasoa	Lasketaan vuotuista Valtion asunTORAHASTON myöntämien erityisryhmien investointiavustusten tasoa 43 milj. eurosta 15 milj. euron tasolle. Vammaisten asumiseen liittyvien investointikohteiden avustukset turvataan.	2025	28	28	28	28	28	28	28	28	28												
Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset (13.05.01)	Kasvatetaan Metsähallituksen tuloutuksia	Metsähallituksen tuloutusten nosto puunhinnan nousun ja meritulivoimatulojen johdosta.	2025	5	10	15	20	20	5	10	15	20												
Kuntien valtionosuudet (Useita)	Kuntien veloitteiden ja tehtävien purkaminen	Toimenpiteet ja kohdennukset valmistellaan osana meneillään olevaa tehtävien ja veloitteiden keventämisvalmistelua.	2025	100	100	100	100	100	25	25	25	25	75	75	75	75								

Kohde	Toimenpiteet	Muuta (esim. lyhyet perustelut, muut keskeiset vaikutukset)	Ajoitus	Vaikutus julkisen talouteen, yht. milj. euroa					Vaikutus valtion, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta kuntiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta hyvinvointialueisiin, milj. euroa				Arvio vaikutuksesta sota-rahastoihin, milj. euroa						
				2025	2026	2027	2028	Pitkän aikavälin vaikutus	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028	2025	2026	2027	2028			
Valtionhallinnon tehtävien ja velvoitteiden vähentäminen (useita, xx.01.28)	Vähennetään valtionhallinnon tehtäviä ja velvoitteita. Hallinnonalat käyvät läpi eri toimijoiden tehtävät osana jo valmistelussa olevia hallitusohjelman mukaisia tuottavuusohjelmia ja vähentävät sekä tehostavat toimijoiden tehtäviä.	Ministeriöt valmistelevat pääluokkansa sisällä säästöjen kohdentamisen toimintamenomenteille (ja vastaavatyypisille kulutusmenomenteille) osana meneillään olevia tuottavuusohjelmien valmisteluja. Toimijakohtaiset kohdennukset sisällytetään ministeriöiden TAE2025:een ja JTS2026-2029:een. Toimenpiteiden kohdennusta rajataan pöytäkirjakirjauksissa todetusti. Kohdentuminen pääluokittain (milj. euroa): TP (0,4), VNK (6,7), UM (9,1), OM (7,9), SM (12,5), PLM (19,7), VM (35), OKM (8,8), MMM (8,4), LVM (8,1), TEM (17,8), STM (8,4), YM (2,7). Eduskunta (4,4), erillinen päätös.	2025	149,9	149,9	149,9	149,9	149,9	149,9	149,9	149,9	149,9															
Toimintamenot (xx.01.28)	Aikaistetaan hallitusohjelmassa päätettyä säästöä	Kohdentuminen pääluokittain (milj. euroa): TP (0,1), VNK (1,2), OM (2,8), SM (4,3), PLM (0,3), VM (13), OKM (6,4), MMM (3,5), LVM (4,6), TEM (3,4), STM (9,1), YM (1). Eduskunta (0,3), erillinen päätös. Kohdennukset momenteille sisällytetään ministeriöiden TAE2025:een ja JTS2026-2029:een.	2025	50	0	0	0	0		50	0	0	0														
Valtionavustukset (useita, xx.01.28)	Alennetaan valtionavustusten tasoa	Päälukittain (milj. euroa): UM (1), OM (3,5), PLM (2), OKM (25), MMM (13,7), TEM (0,7), STM (30). Kohdennukset momenteille sisällytetään ministeriöiden TAE2025:een ja JTS2026-2029:een.	2025	76	76	76	76	76		76	76	76	76														
Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (useita, xx.xx.66)	Vähennetään momenteilta ei pakollisia ja välttämättömiä jäsenmaksuja ja rahoitusosuuksia	Toimenpiteen kohdentuminen ministeriöittäin (milj. euroa): UM (4 m€), STM (0,2 m€), YM (0,1 m€), OKM (0,05 m€), TEM (0,2 m€), MMM (0,2 m€). Sopeutuksen taso ei johda irtautumisiin kansainvälisistä yhteistyöjärjestöistä.	2025	5	5	5	5	5		5	5	5	5														
				1 416	1 630	1 506	1 628	1 632		1 283	1 494	1 371	1 493	133	136	134	134										